

ŞANLIURFA İL İNSAN HAKLARI İSTİŞARE TOPLANTISI SONUÇ BİLDİRİSİ

Kurumumuz, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Kanunu'nun “İstişare Komisyonu ve İstişare Toplantıları” başlıklı 22'nci maddesinde yer alan “Kurum, insan hakları sorunlarını tartışmak ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla merkezde ve illerde istişare toplantıları gerçekleştirir.” hükmü kapsamında istişare toplantıları gerçekleştirmekle görevlendirilmiştir. Bu kapsamda 24.02.2025 tarihinde Kurumumuz, Şanlıurfa ilinde mezkûr Kanun'da bahsi geçen paydaşlarla istişare toplantısı gerçekleştirmiştir.

İnsan hakları sorunlarının tartışılması ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunulması amacıyla düzenlenen toplantıda katılımcılar tarafından;

- Eğitim hakkına erişimde sıkıntılar yaşandığı,
- Bölgede çocuk işçiliği sorununun olduğu ve özellikle Mayıs ayında öğrencilerin okula gönderilmesi yerine mevsimlik işçi olarak çalıştırıldığı,
- Yabancı çocuklar ve özellikle geçici koruma kapsamındaki çocuklar için “Suriyeli çocuk” gibi dışlayıcı tabirlerin kullanıldığı, veliler, öğretmenler ve öğrenciler tarafından yabancı çocuklara karşı bir ön yargı olduğu, yabancı çocukların eğitim hayatlarının ne aşamada ve nasıl olduğunun tespit edilebilmesi için inceleme ve araştırma yapılması gerektiği,
- İlköğretim çağındaki çocukların farkındalığını artırmak amacıyla insan hakları ve çocuk haklarına ilişkin eğitimler düzenlenebileceği,
- Yabancılar olan ön yargının ortadan kalkması için farkındalık artırıcı eğitimler düzenlenebileceği,
- Üniversitelerde kadın haklarına ve çocuk haklarına ilgi ve farkındalık artırıcı eğitimler düzenlenebileceği,

- Hastanelerde uzman doktor eksikliği olduğu, özellikle hematoloji, çocuk hematoloji, çocuk gastroenteroloji, patoloji bölümlerinde eksiklikler olduğu, randevu alınamadığı, muhatap bulunamadığı, lösemili çocukların sağlık hizmetinden yeterli şekilde yararlanamadıkları, hastaların Elazığ, Malatya gibi başka illere sevk edilmek zorunda kaldıkları, bazı durumlarda hastaların kan kaybı gibi nedenlerle vefat ettiği,
- Ceza infaz kurumlarında sağlığa erişimin büyük sorun teşkil ettiği, hastaneye sevklerin hiç yapılmadığı ya da çok geç yapıldığı, muayenenin kelepçeli olarak gerçekleştiği,
- Avukatların müvekkilleriyle, müvekkillerinin ifadelerinin alınması öncesi görüşme talebinin olması durumunda mevzuata uygun avukat görüşme odasının sağlanmadığı, çay ocağı, bilgisayarların olduğu oda gibi yerler sunulduğu, böyle ortamlarda müvekkilin mahremiyet endişesinden dolayı kendini rahat ifade edemediği, bu durumun adil yargılanma hakkına aykırı olduğu,
- Ceza infaz kurumunda anne yanında kalan çocukların haklarının iyileştirilmesi gerektiği,
- Geri gönderme merkezlerinde yapılan görüşmelerde mevzuata uyulmadığının görüldüğü, kimlik güncelleme gibi çok önemli olmayan durumlarda bile mevzuata aykırı şekilde geri gönderme merkezlerine gönderildikleri ve bu yerlerde uzun süreler bekletildikleri,
- Hem ceza infaz kurumlarına hem geri gönderme merkezlerine ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında sık sık ziyaret gerçekleştirilmesi gerektiği,
- Şanlıurfa'da elektrik kesintilerinin sık olduğu, yalnızca 15 Şubat 2025 ve 24 Şubat 2025 tarihleri arasında ilgili Kurumdan elektrik kesintisi yaşanacağına dair dokuz mobil bildirim geldiği, bu durumun çiftçileri de mağdur ettiği ve ülke ekonomisini olumsuz etkilediği,
- İş hayatında mobbinge maruz kalındığı, müfettiş görevlendirilmesi veya diğer yöntemlerle duruma müdahale edilmesi gerektiği,
- Uyuşturucu madde kullanımının yüksek oranda olduğu, değerlerin korunması için bu sorunun engellenmesi gerektiği, bu kapsamda uyuşturucu madde kullanan kişinin tedaviyi reddetmesi durumunda ailesinin ve toplumun mağdur olması nedeniyle uyuşturucu madde kullanan kişilere tedavinin zorunlu olması gerektiği,
- Uyuşturucu madde kullanımıyla mücadele kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi çeşitli bakanlık ve kurumların iş birliği çerçevesinde rehabilitasyon köyü programı yürütülmesi gerektiği, program kapsamında kişinin tamamen izole edilerek manevi tedavi, mesleki eğitim gibi konularda ilerletilmesi gerektiği,

- *Sporun uyuşturucu madde kullanımını önleyici alışkanlıklardan biri olduğu, spor salonu ve tesislerinin yetersiz olduğu, devlet tarafından desteklenmesi gerektiği,*
- *Eşit işe eşit ücret ilkesine riayet edilmediği, özellikle tarım sektöründe kadınların mağdur olduğu, hâlihazırda bu konudaki haklarından habersiz oldukları,*
- *Tarım ürünlerinde pestisit kalıntıları olduğu, bu durumun toplum sağlığına zarar verdiği ve denetimlerin düzgün şekilde yapılması gerektiği,*
- *Televizyonda, özellikle gündüz kuşağında yer alan programların hak ihlallerini teşvik ettiği, programların denetlenmesi ve belirli saatlerde özellikle kırılgan kesimlerin haklarına yönelik farkındalık artırıcı kamu spotu yayımlanması gerektiği, insan hakları kavramının işkence ve kötü muamele kapsamında kalmayarak geniş yorumlanması gerektiği,*
- *TİHEK ve Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarının daha icrai sonuç doğurması için çalışmalar yapılması gerektiği,*
- *İl ve ilçe insan hakları kurullarının güçlendirilmesi ve oluşumunun daha profesyonel, çoğulcu ve liyakate dayalı olacak şekilde revize edilmesi gerektiği,*
- *İl insan hakları istişare toplantılarının ilçe düzeyinde de gerçekleştirilmesinin faydalı olacağı,*

hususları gündeme gelmiştir.

Toplantı sırasında dile getirilen görüşler ve talepler bundan sonra gerçekleştirilecek faaliyetlerde dikkate alınacak; ayrıca gündeme gelen konulara ilişkin çalışmalar yürüten kurumlara da gerekli bilgilendirmeler yapılarak belirli aralıklarla takipler sağlanacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

24.02.2025

****Bu bildiride yer alan ifadeler katılımcılar tarafından dile getirilmiş olup TİHEK'in kurumsal görüşlerini yansıtmamaktadır.***